İŞKUR

2017

KAHRAMANMARAŞ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KAHRAMANMARAŞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2017)

YAZARLAR

Mehmet KÜÇÜKÖNDER

İş ve Meslek Danışmanı

Mevlüt MENDEŞ

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, vasıflı işgücü yetiştirememe ve yeterince istihdam yaratamama günümüz toplumlarının en önemli sorunlarındandır. Toplumların sosyopsikolojik durumlarını olumsuz yönde etkileyen bu iktisadi sorunlar toplumsal huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasının önceliğini oluşturmaktadır. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının mevcut durumunu, taleplerini ve beklentilerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ediyorum.

Vahdettin ÖZKAN
Kahramanmaraş Valisi

ÖNSÖZ

Değişim ve gelişimde süreklilik arz eden işgücü piyasasına hâkim olmak, yön vermek, bu alanda ekonomik ve sosyal politikaları doğru üretebilmek ülkemizin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Ülkemiz bu bağlamda son yıllarda ciddi atılımlar yapmış ve günümüz dünyasının gelişmekte olan ülkeleri arasına girmeyi başarmıştır. Yapısal değişim eş zamanlı olarak kentleşmeyi desteklerken buna bağlı olarak imalat ve hizmet sektörleri de kent merkezli olarak ortaya çıkmaktadır. Bu değişim süreci bir yandan daha rekabetçi ekonomi ve piyasa odaklı bir model geliştirirken, sanayileşmenin de artmasıyla kamunun sistemdeki ağırlığının azaldığı, tarımın göreceli öneminin kaybolduğu ve küresel rekabetle bütünleşmiş bir yapının gelişmesine zemin hazırladığı görülmektedir. Üretkenliği sınırlı, rekabete kapalı ve esnekliği olmayan bir işgücü piyasasından küresel rekabete ayak uydurmaya çalışan işletmelerin beklentilerine uygun işgücünün yetiştirilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasının en temel problemlerinden biri iş arayanlar ve işverenler arasındaki eşleşme problemidir. Yani doğru işe uygun elemanların gönderilmesi sorunudur. Eşleşememenin temelinde işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamaları ve işçilerin önerilen ücreti az bulmaları ve çalışma koşullarını kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Çalışma ve İş Kurumu'nun sunduğu aktif işgücü politikaları (Kurslar, TYP, İşbaşı Eğitim, Girişimcilik, vb.) daha da önemli hale gelmiştir. İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. İl genelinde yapılan bu araştırmanın sonucu işverenlerimizin hangi sektörde yatırım yapılması gerektiğine ışık tutması ve kurumumuzun aktif politikalarına yön verecek olması raporun sonucunun önemini daha da artırmıştır.

Bu bağlamda, çalışma sonucunda elde edilen veriler ve bu verilerin ülkemiz istihdam kurumu olan İŞKUR'un birikim ve tecrübeleri ile yorumlanarak ortaya çıkartılacak sonuçlara getirilecek çözüm önerilerinin, bundan sonraki süreçte ülkemizin ekonomi, istihdam ve sosyal geleceğine olumlu yönde etkileyeceği inancıyla hayırlı olmasını temenni ederken, bu çalışmanın hazırlanmasında emeği ve desteği olan bütün taraflara teşekkürlerimi sunarım.

Ali YÜCE
Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 7
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 48
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 55
SONUÇ 60
EK 63
EK: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 63

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 11
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 11
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 12
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 12
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 16
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 24
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 28
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 29
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 31
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 31
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 36
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 38
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 40
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 41
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 41
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı ... 42
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 44
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 45
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 46
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 47
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 48
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 50
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 52
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 54
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 56
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 57
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 58
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 25
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 27
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 33
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 51
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 53
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 53
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 59

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Kahramanmaraş İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 860 işyerinden veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 72 bin 639 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 60 bin 721 çalışan erkeklerden, 11 bin 918 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 57,2'si, kadınların ise yüzde 45,9'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 84 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 192'dir. Kahramanmaraş ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Kahramanmaraş ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Kahramanmaraş ili açık iş oranı bakımından 0,2 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,4 ile İmalat sektörüdür. Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 54,1'dir. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 2,4 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Kahramanmaraş ilinde en fazla açık iş olan meslekler; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel), Örgü Makinası Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Konfeksiyon İşçisi, Paketleme İşçisi, Düz Dikiş Makineci, Cer Makinesi Operatörü-Tekstil, Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil ve Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisidir. İl genelinde açık işlerin yüzde 52,8'i için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yarısı eleman temininde güçlük çekmektedir. Kahramanmaraş ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 38,8'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu

mesleği sırasıyla Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç) ve İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) meslekleri takip etmektedir. Kahramanmaraş ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işverenlerin yüzde 24,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,3 ile Türkiye genelinden 0,3 puan daha düşük olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Kahramanmaraş ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kahramanmaraş ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

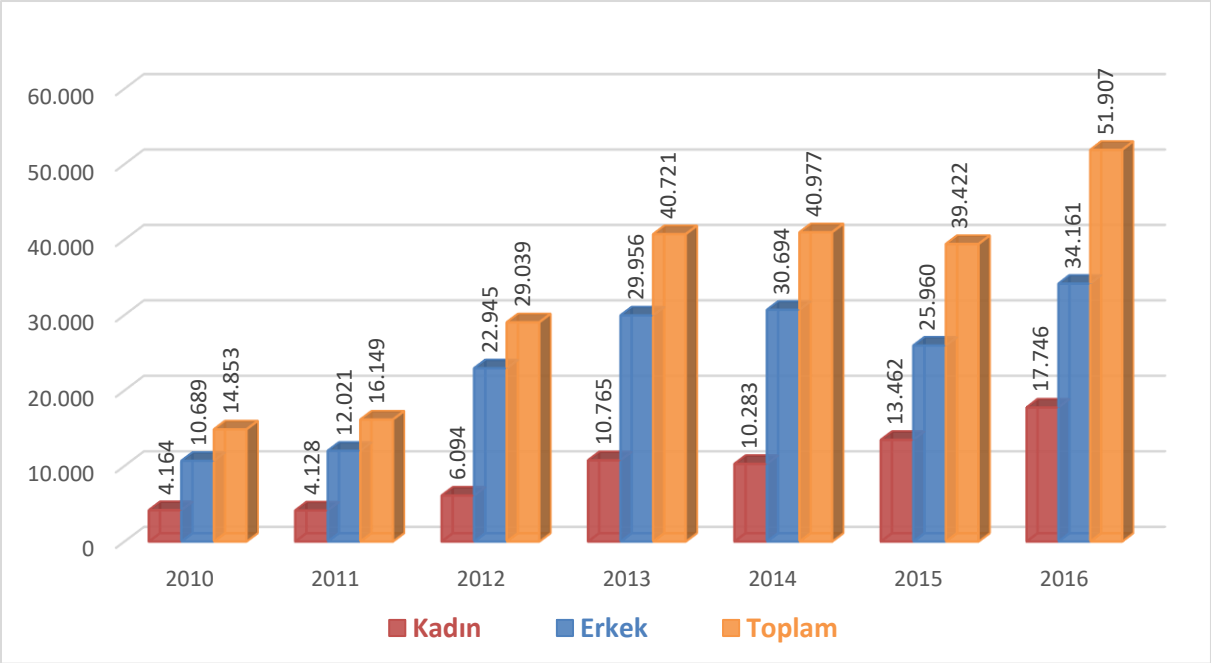

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 51 bin 907 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 34 bin 161'ini erkekler, 17 bin 746'sını kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında

37 bin 54 kişi artmıştır. Bu artışın 13 bin 582'sini kadınlar, 23 bin 472'sini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvurulardaki artışın yaklaşık olarak yüzde 37'si kadınlardan, yüzde 63'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	5.341	12.173	17.514
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	392	1.992	2.384
Temizlik Görevlisi	1.190	551	1.741
Satış Danışmanı	645	787	1.432
Beden İşçisi (Temizlik)	955	429	1.384
Büro Memuru (Genel)	558	418	976
Sekreter	871	32	903
Kamyonet Şoförü	1	738	739
Şoför-Yük Taşıma	0	627	627
Beden İşçisi (İnşaat)	9	564	573

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Kahramanmaraş ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 17 bin 514 başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının yüzde 33,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Çaycı, Ön Muhasebeci ve Aşçı Yardımcısı meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Garson (Servis Elemanı) mesleği farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Kahramanmaraş ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

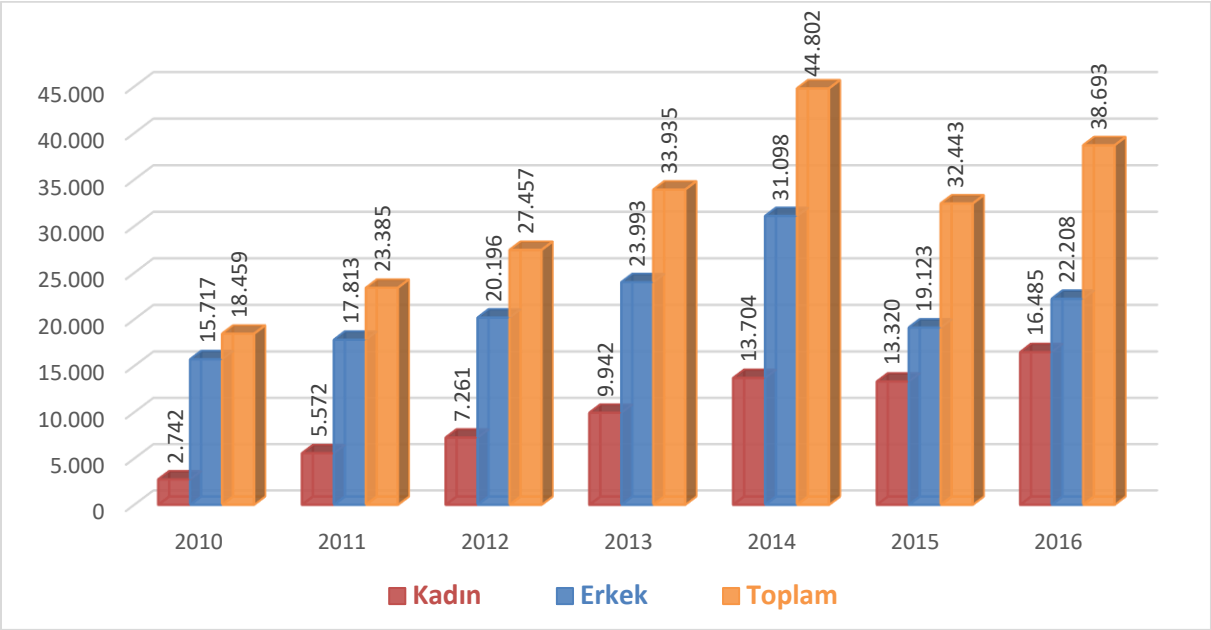

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'a kayıtlı 18 bin 459 işsizin 15 bin 717'si erkeklerden, geri kalan 2 bin 742 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 38 bin 693 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 2 bin 742 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık altı kat artarak 16 bin 485'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.669	6.756	11.425
Temizlik Görevlisi	1.256	503	1.759
Beden İşçisi (Temizlik)	1.032	396	1.428
Satış Danışmanı	616	573	1.189
Sekreter	895	30	925
Büro Memuru (Genel)	556	339	895
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	174	686	860
Çaycı	473	108	581
Ön Muhasebeci	345	200	545
Kamyonet Şoförü	1	533	534

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Kahramanmaraş ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kahramanmaraş ilinde Kuruma kayıtlı 11 bin 425 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kahramanmaraş ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 29,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Aşçı Yardımcısı ve Kasiyer gibi nitelikli mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

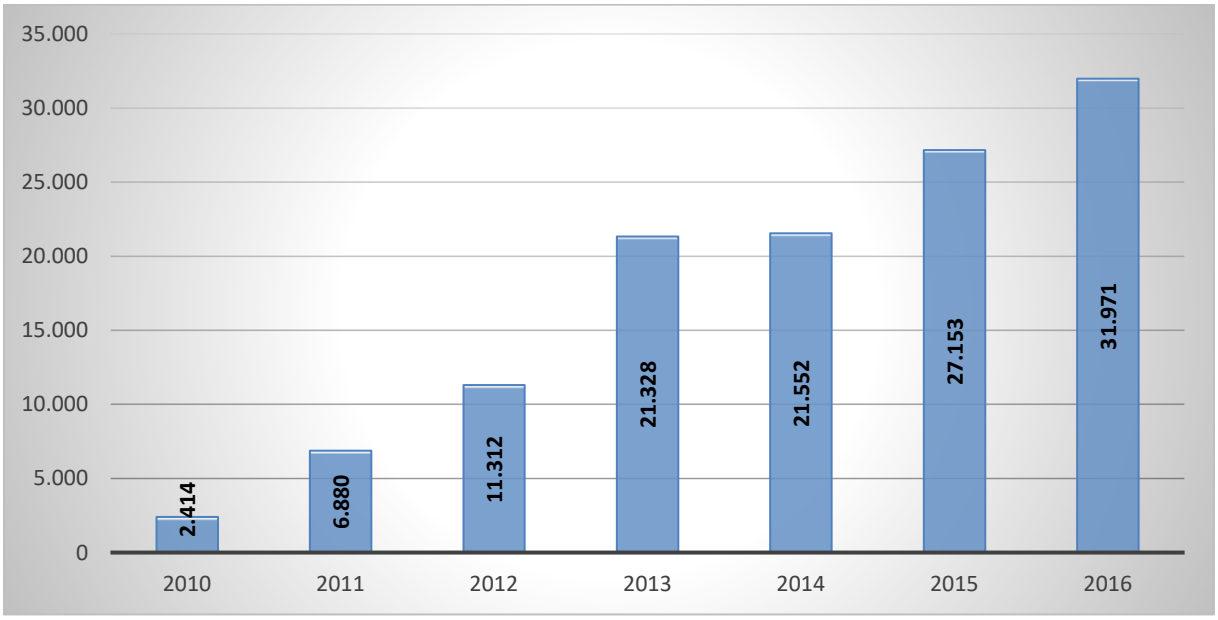

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 2 bin 414 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 31 bin 971 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde sürekli artış göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 88,5 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 2013-2014 yıllarında artış olarak yavaşlama gösterse de 2015 yılından itibaren tekrar ivme kazanmış ve yüzde 25,9'luk artış görülmüştür. 2016 yılında ise yüzde 17,7'lik artışla 2010 yılında itibaren en yüksek sayıya ulaşmıştır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	18.892
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	2.207
Örgü Makinası Operatörü	1.015
Konfeksiyon İşçisi	901
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	677
Satış Danışmanı	521
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	311
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	309
Temizlik Görevlisi	247
Pazarlamacı	246

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2016 yılında 31 bin 971 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 18 bin 892 kişilik açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 59,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

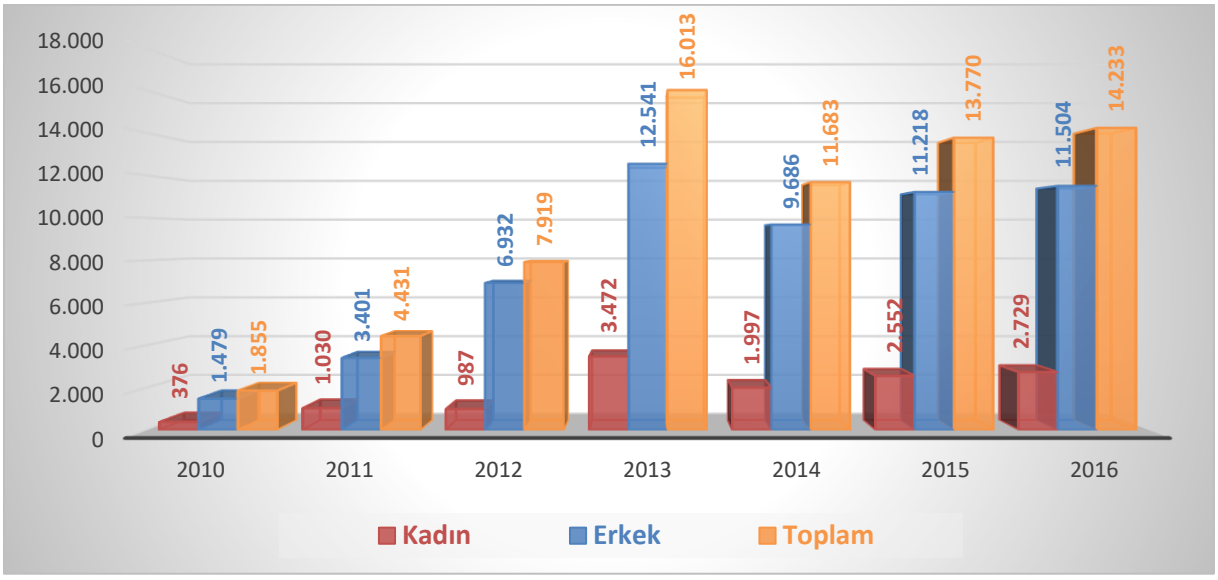

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1 bin 855 olan Kahramanmaraş ilinde işe yerleştirilenlerin bin 479'u erkeklerden, geri kalan 376 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına kadar artış, 2014'den 2016 yılına kadar ise artış eğilimi göstermiştir. 2016 yılında Kahramanmaraş ilinde 14 bin 233 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılında işe yerleşen kadınların sayısı 2010 yılına göre yaklaşık 7 kat artış göstererek 2 bin 729 kişiye yükselmiştir.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.701	8.732	10.433
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	287	1.133	1.420
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	106	152	258
Örgü Makinası Operatörü	-	154	154
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	5	138	143
Satış Danışmanı	60	76	136
Open End Makinesi Operatörü	5	100	105
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	66	34	100
Konfeksiyon İşçisi	57	39	96
Sekreter	75	1	76

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 10 bin 433 işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 73,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri meslekleri takip etmektedir. Kadınlarda da işe yerleştirme mesleklere göre genel işe yerleştirme sayılarıyla benzerlik göstermektedir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	47	606	418	1.024
2011	38	376	528	904
2012	73	658	619	1.277
2013	49	417	446	863
2014	75	751	532	1.283
2015	144	2.009	980	2.989
2016	106	1.228	787	2.015

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2015 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 144 kursa 2 bin 9 kadın kursiyer, 980 erkek kursiyer katılarak toplam 2 bin 989 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 106 mesleki eğitim kursuna 2 bin 15 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 228'i kadın, 787'si erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 61'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Bitki Koruma Teknikeri	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)
Aşçı Yardımcısı	Arıcı	Bitki Koruma Teknikeri
Çilek Yetiştiricisi	Meyve Bahçesi Gübreleme İşçisi	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)
Mantar Yetiştiricisi	Meyve Ağaçları Budamacısı	Arıcı
Domates Yetiştiricisi	Aromatik Bitki Yetiştiricisi	Domates Yetiştiricisi
Saç Bakım ve Yapımcısı	Sulama Sistemleri Montaj İşçisi	Meyve Ağaçları Budamacısı
Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	Domates Yetiştiricisi	Mantar Yetiştiricisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Bitki Koruma Teknikeri ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	1	0	3	3
2011	10	22	102	124
2012	65	119	137	256
2013	277	295	405	700
2014	470	377	510	887
2015	1138	1.005	1.360	2.365
2016	1233	1.233	1.835	3.068

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan

işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2013 yılına göre yaklaşık 4,5 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 233 program düzenlenmiş olup toplam 3 bin 68 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 40,2'si kadınlardan yüzde 59,8'i erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2015 yılında 2014 yılına göre yaklaşık iki kat daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Büro İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Büro İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Büro İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Konfeksiyon İşçisi	Büro Memuru (Genel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Satış Danışmanı	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Paketleme İşçisi	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Sekreter	Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe ve Koruların Bakımı)	Paketleme İşçisi
Ön Muhasebeci	Örgü Makinası Operatörü	Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe ve Koruların Bakımı)
Aşçı Yardımcısı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Reyon Görevlisi
Reyon Görevlisi	Paketleme İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Kasiyer	Reyon Görevlisi	Örgü Makinası Operatörü

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Büro İşçisi, Büro Memuru (Genel) ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Büro İşçisi, Büro Memuru (Genel) ve Konfeksiyon İşçisi mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Büro İşçisi ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	6	141	248	389
2015	9	162	351	513
2016	9	215	446	661

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 9 adet girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 215'i kadın, 446'sı erkek olmak üzere toplam 661 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	33	192	924	1.116
2011	19	140	229	369
2012	28	188	503	691
2013	104	1.456	2.210	3.666
2014	124	2.080	2.743	4.823
2015	73	2.132	3.696	5.828
2016	41	954	1.214	2.168

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Kahramanmaraş ilinde 2013 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 41 program açılmış olup bu programlara 954'ü kadın, bin 214'ü erkek olmak üzere toplamda 2 bin 168 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	3.987	3.476
2011	4.330	3.686
2012	5.347	3.557
2013	6.440	4.057
2014	10.967	4.808
2015	12.984	5.806
2016	17.511	7.150

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2016 yılında toplam 17 bin 511 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 7 bin 150'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 34,9 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 23,1 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.943
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	281
Temizlik Görevlisi	227
Kamyonet Şoförü	181
Şoför-Yük Taşıma	158
Beden İşçisi (Temizlik)	148
Satış Danışmanı	132
Beden İşçisi (İnşaat)	122
Büro Memuru (Genel)	103
Konfeksiyon İşçisi	94

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bin 943 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin yüzde 27,2'sini oluşturmaktadır. İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinde ise bu sayı 281 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Kamyonet Şoförü ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kahramanmaraş ilinde 860 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 72 bin 639 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri verileri

Kahramanmaraş ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	260
İnşaat	228
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	137
Ulaştırma ve depolama	39
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	36
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30
Diğer hizmet faaliyetleri	28
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	25
Eğitim	24
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	22
Madencilik ve taş ocakçılığı	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	10
Gayrimenkul faaliyetleri	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4
Bilgi ve iletişim	2
Genel Toplam	**860**

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kahramanmaraş ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 30,2'si İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30'dur. Bu durumda Kahramanmaraş ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasıyla benzerlik göstermektedir. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 26,5'i bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,8 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinden yarısından fazlası İmalat ve İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Bilgi ve iletişim sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü 4 işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Kahramanmaraş ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Bilgi ve iletişim sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

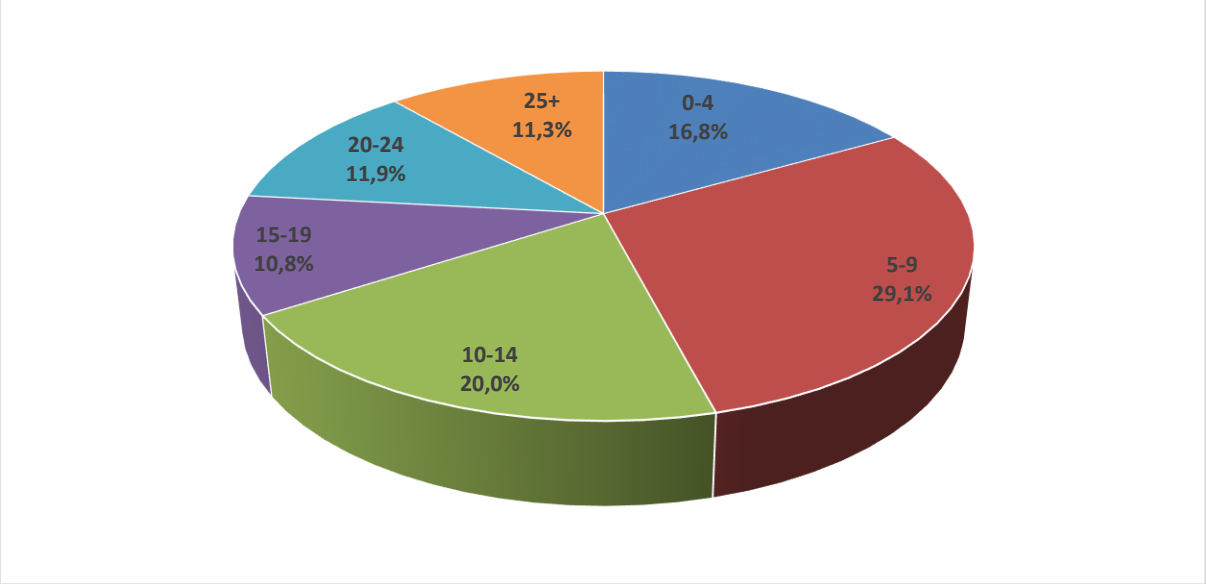

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 29,1'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 20'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-14 yaş aralığındadır. Her 5 işyerinden biri ise 10-14 yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

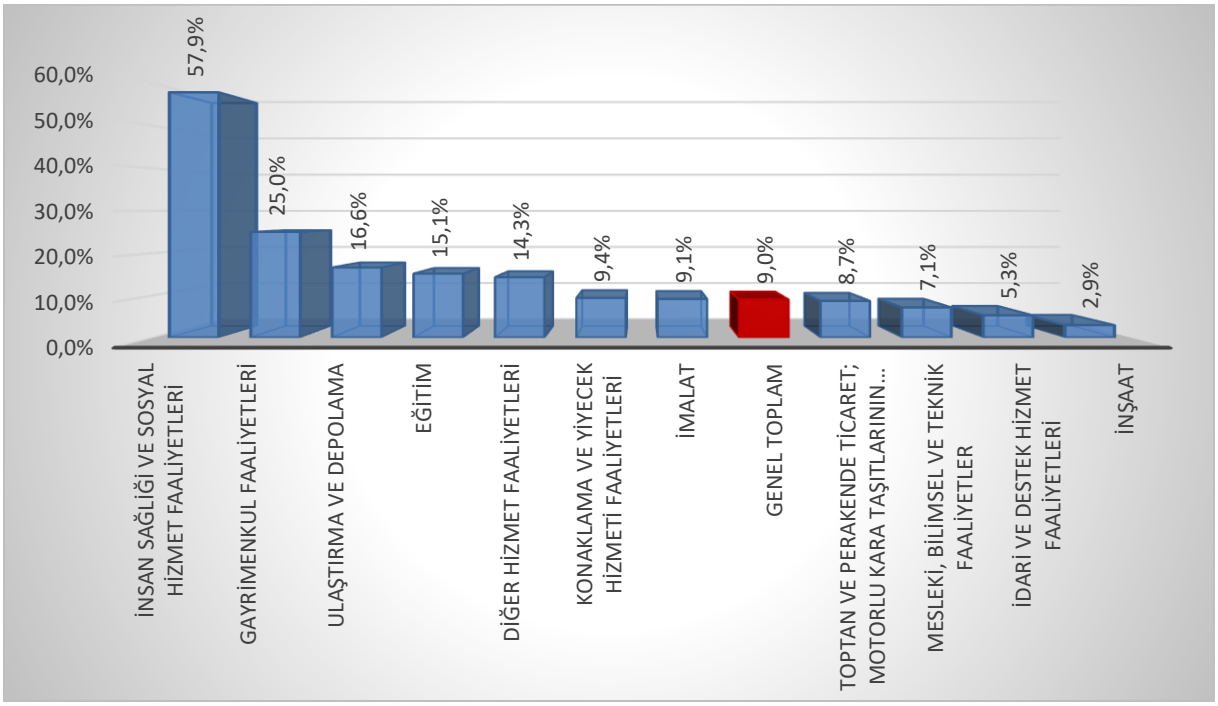

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 57,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Kahramanmaraş ili genelinde bu oran yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Kahramanmaraş ilinde ikinci sırada Gayrimenkul faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 25'inde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 16,6 ile Ulaştırma ve depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

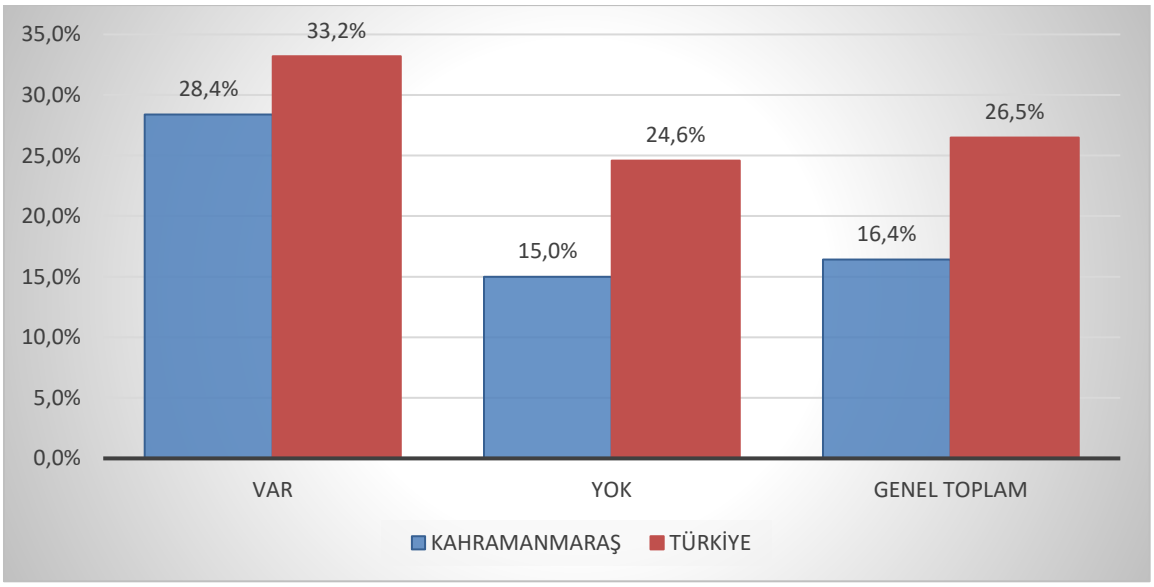

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Kahramanmaraş ilinde bu oran yüzde 16,4 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kahramanmaraş ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 28,4 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 15 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri

incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Kahramanmaraş ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

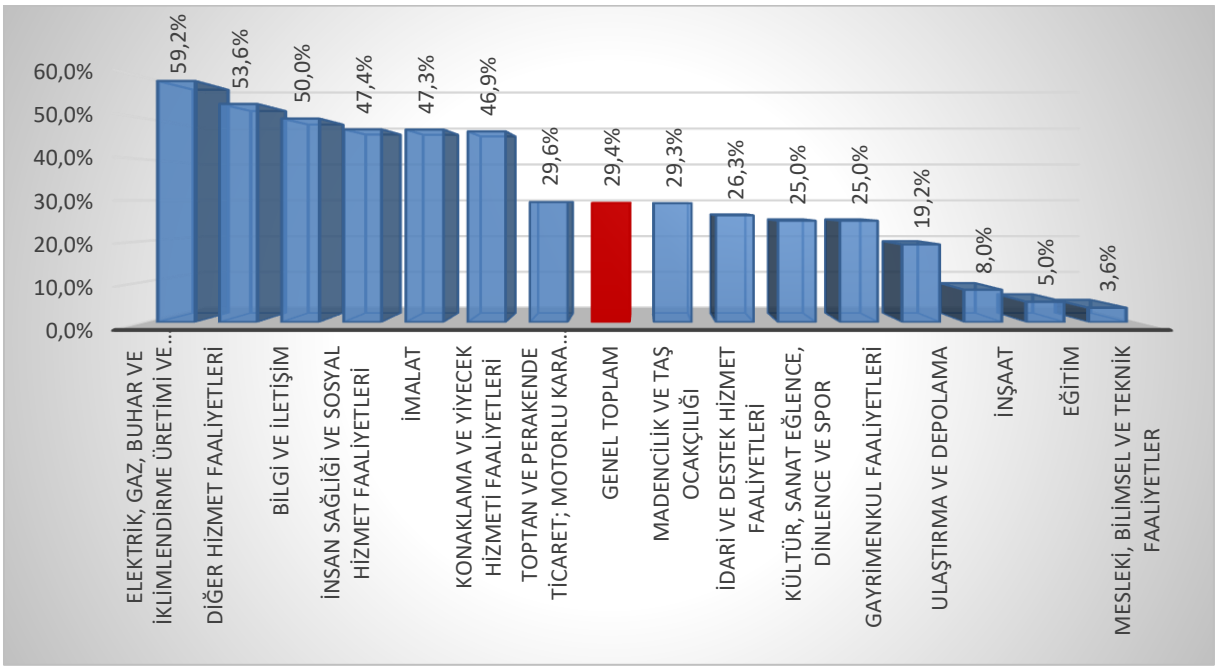

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde işyerlerinin yüzde 29,4'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Kahramanmaraş ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 59,2'sinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 8 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Kahramanmaraş ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Diğer hizmet faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

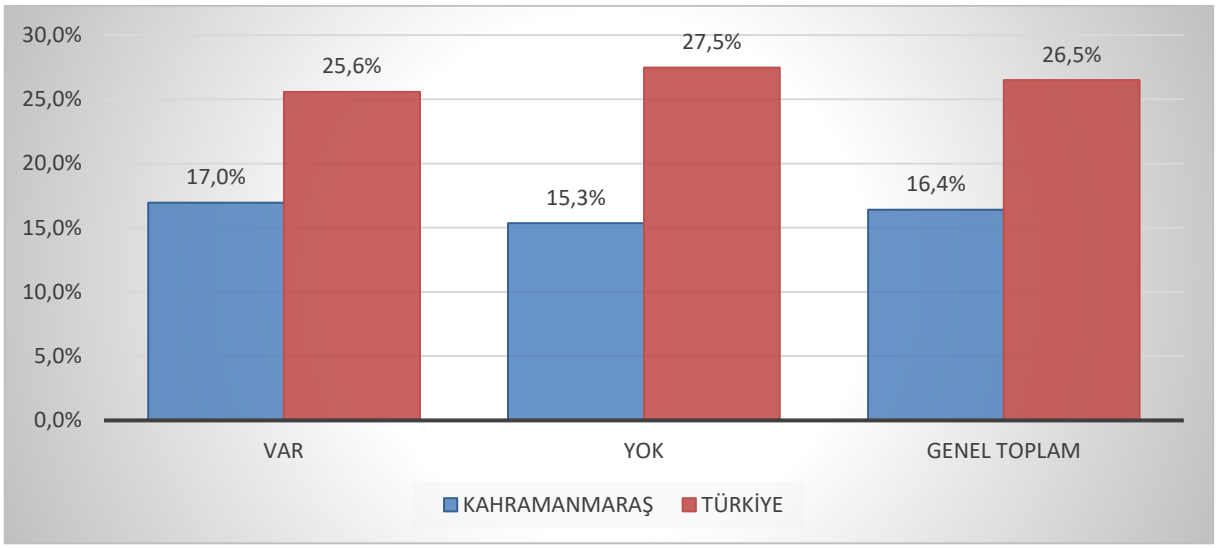

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 17'si kadın, yüzde 83'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 15,3'e düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 16,4'ünü kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadın 5'i erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına altında bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kahramanmaraş ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

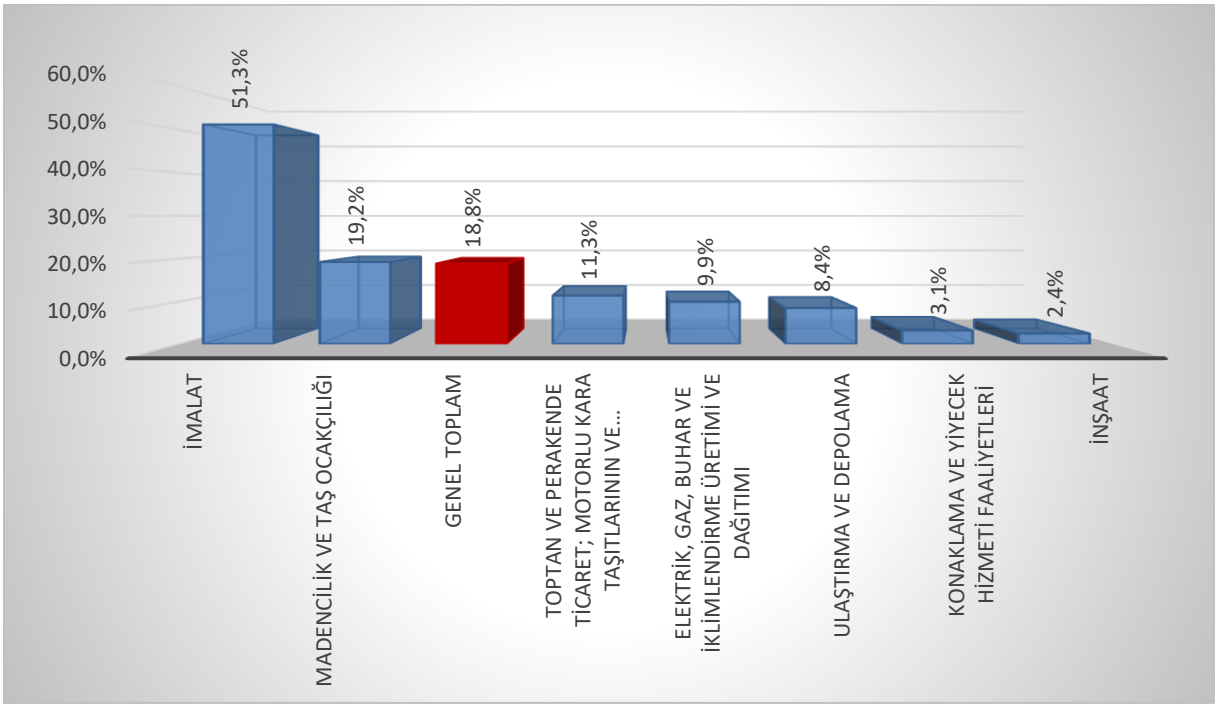

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde 17 sektörden 7 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 51,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 19,2 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Kahramanmaraş ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de ilk sıradadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 51,3'ü ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

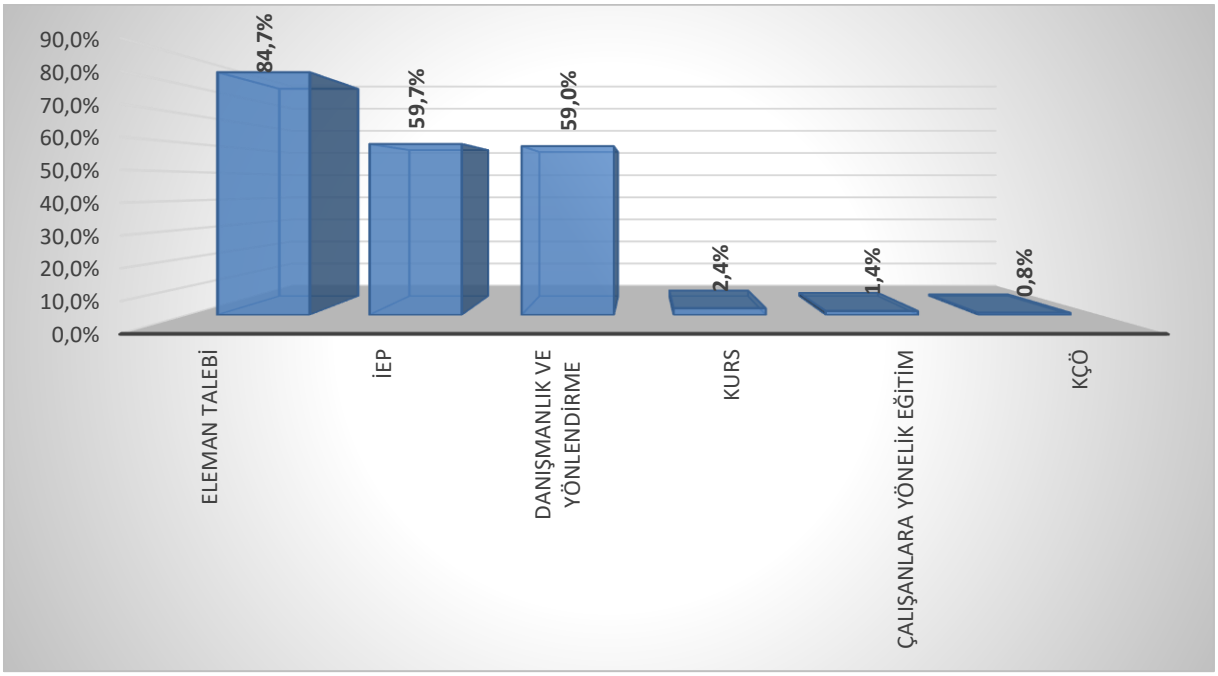

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 65,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Kahramanmaraş ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 59,7'si İşbaşı Eğitim Programından yararlanırken yüzde 59'u Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinde İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

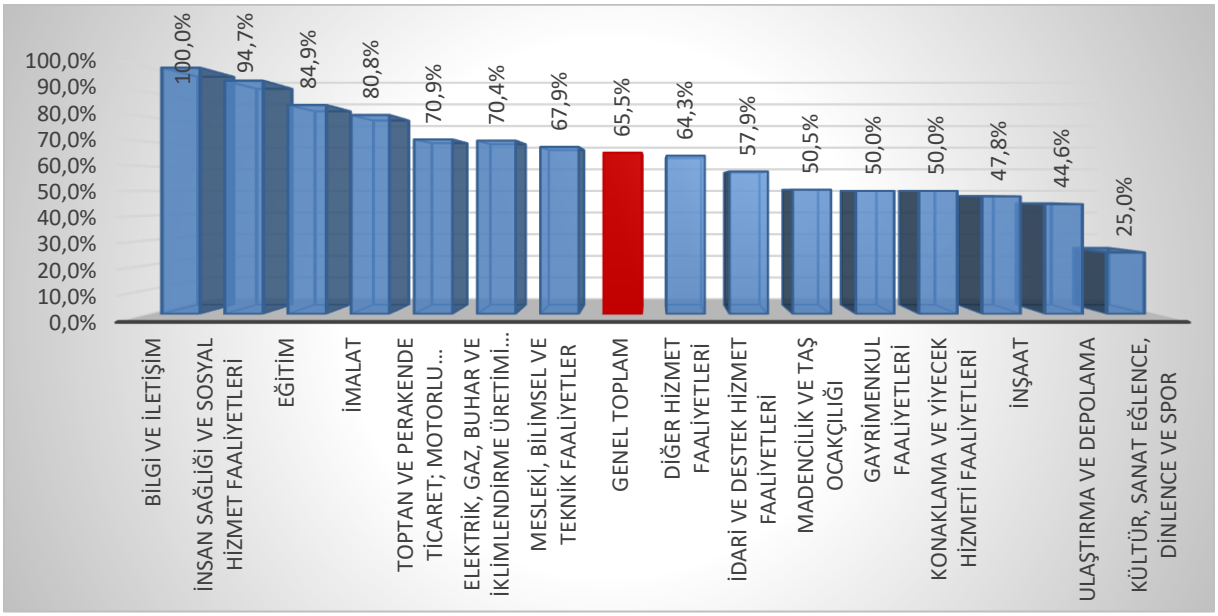

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kahramanmaraş ilinde bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran yüzde 80,8 ile il ortalamasının üzerindedir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İnşaat sektöründe ise bu oran yüzde 47,8 ile il ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	1,1%	66,6%	90,8%	56,4%	0,5%	3,7%
İnşaat	3,1%	51,8%	76,3%	52,1%	3,1%	4,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,1%	55,7%	88,7%	61,4%	-	1,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	50,0%	83,3%	88,9%	-	-
Eğitim	-	58,4%	88,1%	76,2%	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	57,9%	63,2%	84,2%	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	-	44,4%	72,2%	44,4%	-	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6,3%	68,8%	100,0%	62,5%	-	-
Ulaştırma ve depolama	-	30,9%	87,4%	62,3%	-	-
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	72,7%	54,5%	81,8%	-	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	72,0%	86,0%	44,0%	-	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	80,0%	100,0%	20,0%	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-	50,0%	50,0%	-	-
Bilgi ve iletişim	-	100,0%	100,0%	100,0%	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-	-	100,0%	-	-
Genel Toplam	**1,4%**	**59,0%**	**84,7%**	**59,7%**	**0,8%**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde en çok Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 14'de yer almaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı işbaşı eğitim programından, Eleman Talebi ve Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden faydalanmıştır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe yer alan işyerleri İŞKUR'un sadece İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden yararlanmıştır. İmalat ve İnşaat sektörleri İŞKUR hizmetlerinin tamamından faydalanmışlardır. Tüm sektörler İşbaşı Eğitim Programından faydalanmışlardır.

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Bilgi ve iletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR'dan eleman talebi hizmetinden faydalanmışlardır. İmalat sektörü de 90,8 ile bu üç sektörü takip etmektedir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan İmalat, İnşaat ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için sadece İmalat ve İnşaat sektörü işverenleri İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Kahramanmaraş ilinde, ekonomik zorlayıcı sebepler dolayısıyla imalat ve İnşaat sektöründeki işyerlerinin İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Kahramanmaraş ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

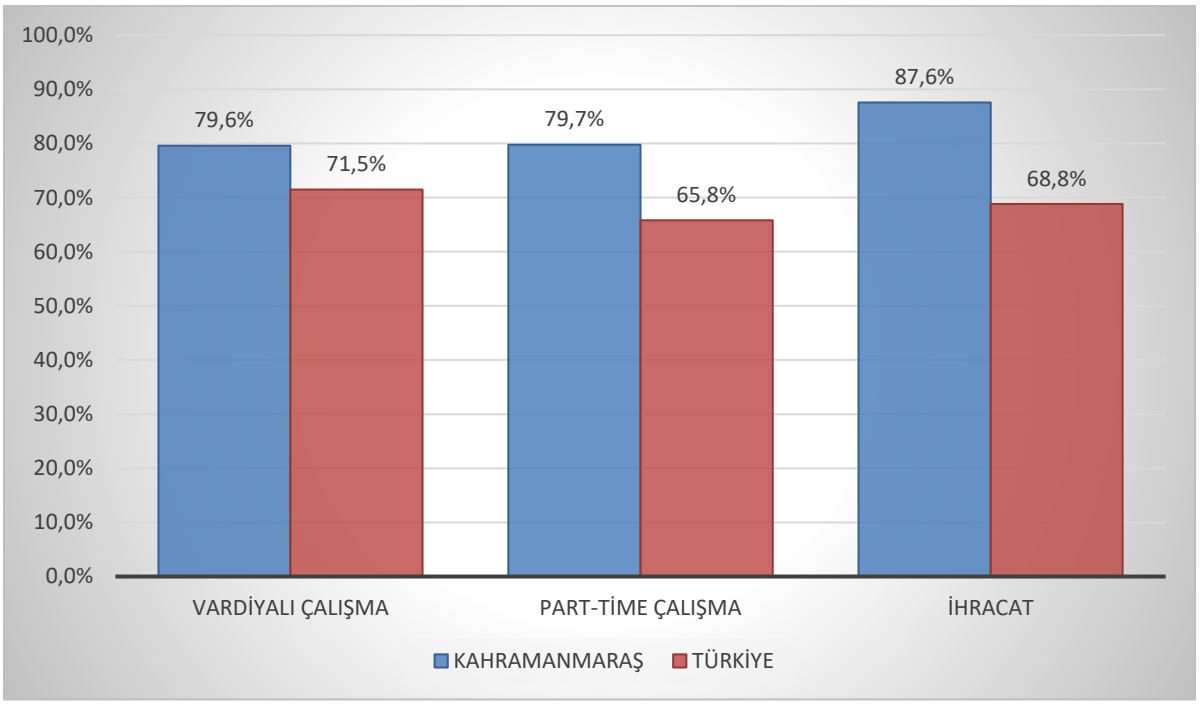

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Kahramanmaraş ilinde ise bu oran yüzde 79,6 ile Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin ise yüzde 29,4'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Kahramanmaraş ilinde işyerlerinin yüzde 18,8'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık yüzde 87,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin çok üstündedir.

Kahramanmaraş ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin yüzde 79,7'si İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 72 bin 639 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 60 bin 721 çalışan erkeklerden, 11 bin 918 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	5.472	34.708	40.180
İnşaat	1.211	8.997	10.208
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1.076	4.973	6.049
Diğer hizmet faaliyetleri	1.068	4.318	5.386
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	618	2.301	2.920
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.185	914	2.098
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	469	1.112	1.581
Ulaştırma ve depolama	143	1.225	1.368
Eğitim	397	434	831
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	134	672	806
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	92	396	489
Madencilik ve taş ocakçılığı	16	299	314
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	24	155	179
Bilgi ve iletişim	8	115	123
Gayrimenkul faaliyetleri	5	103	108
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0	0
Genel Toplam	**11.918**	**60.721**	**72.639**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Kahramanmaraş ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Kahramanmaraş ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 57,2 oranında, kadınlarda ise yüzde 45,9 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise İnşaat sektöründe çalışma oranı yüzde 14,1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

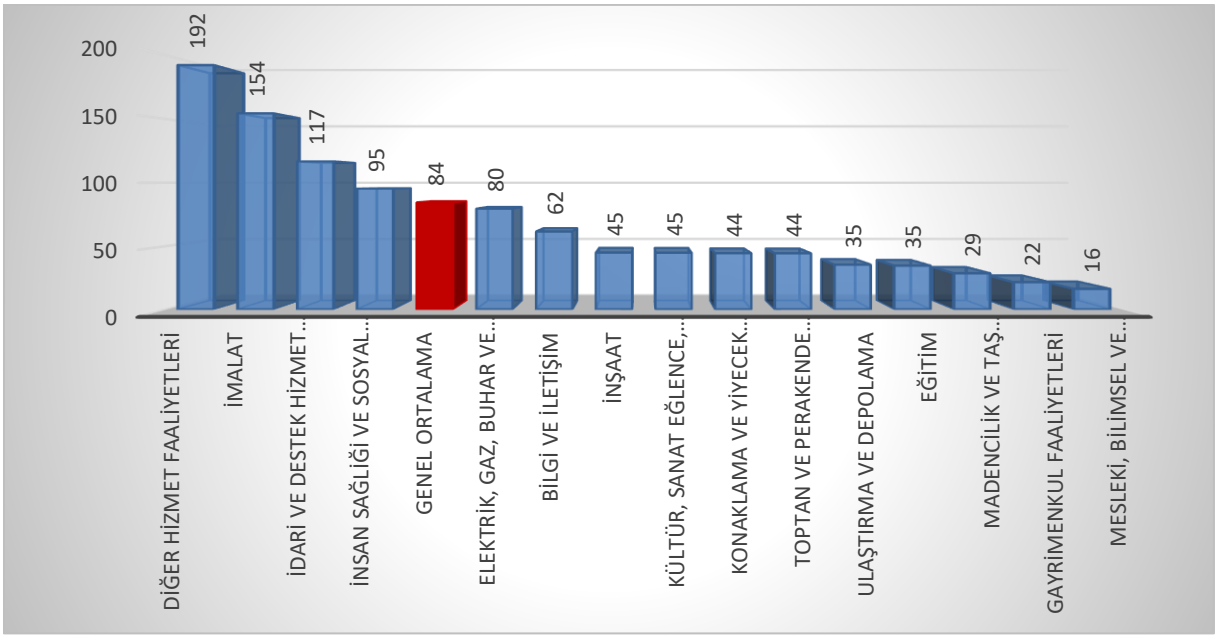

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'da Kahramanmaraş ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 84 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 192; ikinci sırada bulunan İmalat sektöründe 154 kişi ve üçüncü sırada bulunan İdari ve Destek Hizmetleri sektöründe 117 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2.777	22.601	25.378
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.100	12.611	13.711
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.710	10.199	12.908
Hizmet ve Satış Elemanları	1.437	4.396	5.833
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	977	4.002	4.979
Profesyonel Meslek Mensupları	1.324	2.834	4.158
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.315	2.486	3.800
Yöneticiler	278	1.354	1.631
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	239	240
Genel Toplam	**11.918**	**60.721**	**72.639**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 34,9'u, erkek çalışanların yüzde 37,2'si ve kadın çalışanların yüzde 23,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 18,9 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Kahramanmaraş ilinde kadınların yüzde 23,3'ü Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 22,7'sı Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 0,3'ü Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve yüzde 2,2'si Yöneticiler meslek grubunda yer almaktadır.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	1.293	6.717	8.010
5-9	2.615	9.724	12.339
10-14	2.142	9.424	11.567
15-19	1.535	9.115	10.650
20-24	1.705	9.329	11.035
25+	2.627	16.412	19.039
Genel Toplam	**11.918**	**60.721**	**72.639**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında aynı yönlü bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı artmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 14,4'ü kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 13,8'dir.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu 25+ işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca 25+ yaştaki işyerleri Kahramanmaraş ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinde çalışanların neredeyse yarısını 15-19 ve 25+ yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu bu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Temizlik Görevlisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Temizlik Görevlisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Vater Makinası Operatörü	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Örgü Makinası Operatörü	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Örgü Makinası Operatörü
Open End Makinesi Operatörü	Konfeksiyon İşçisi	Open End Makinesi Operatörü
Güvenlik Görevlisi	Hemşire	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	Sosyal Destek Hizmetleri Elemanı	Güvenlik Görevlisi
Konfeksiyon İşçisi	Sekreter	Şoför-Yük Taşıma
Muhasebeci	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Muhasebeci

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'da ise Kahramanmaraş ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk beş mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Temizlik Görevlisi ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) meslekleri hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak sekreter, Hemşire, Sosyal Destek Hizmetleri Elemanı ve Paketleme İşçisi bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

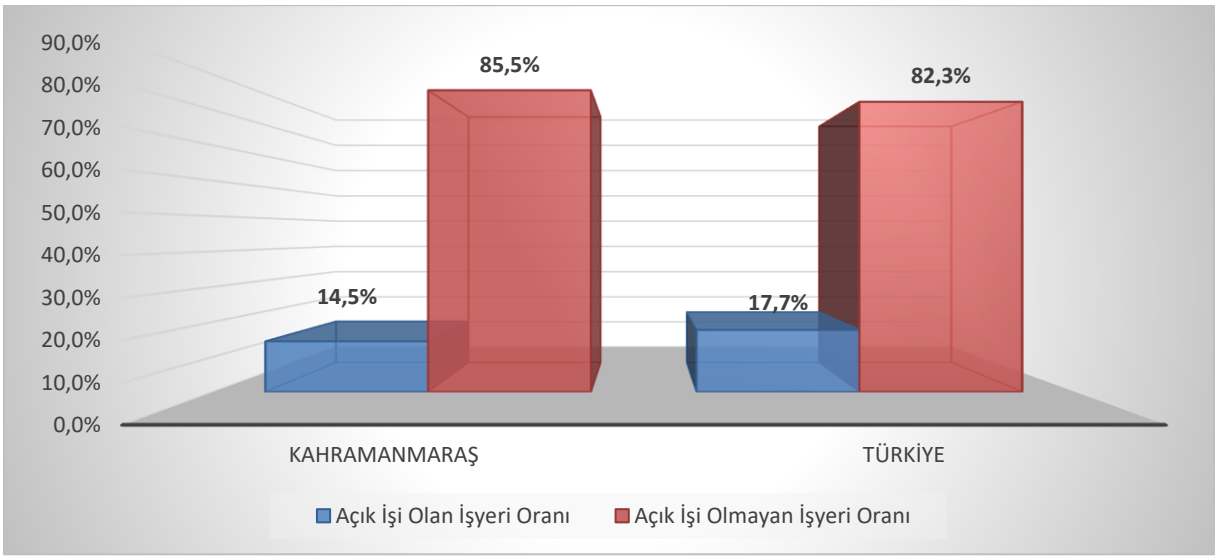

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Kahramanmaraş ilinde 125 işyerinden 1130 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	973
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	54
İnşaat	33
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15
Eğitim	6
Ulaştırma ve depolama	5
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Madencilik ve taş ocakçılığı	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3
Genel Toplam	**1.130**

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Bin 130 kişilik açık işin yüzde 86,1'ine tekabül eden 973 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	2,4%	30,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,6%	25,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,4%	24,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,9%	18,6%
Eğitim	0,7%	15,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,7%	9,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,6%	7,1%
Ulaştırma ve depolama	0,4%	5,6%
İnşaat	0,3%	5,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,1%	5,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,1%	4,9%
Genel Toplam	**1,5%**	**14,5%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Kahramanmaraş ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kahramanmaraş ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında yaklaşık her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,4 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 30,3'ünde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü yüzde 25 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve yüzde 24,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

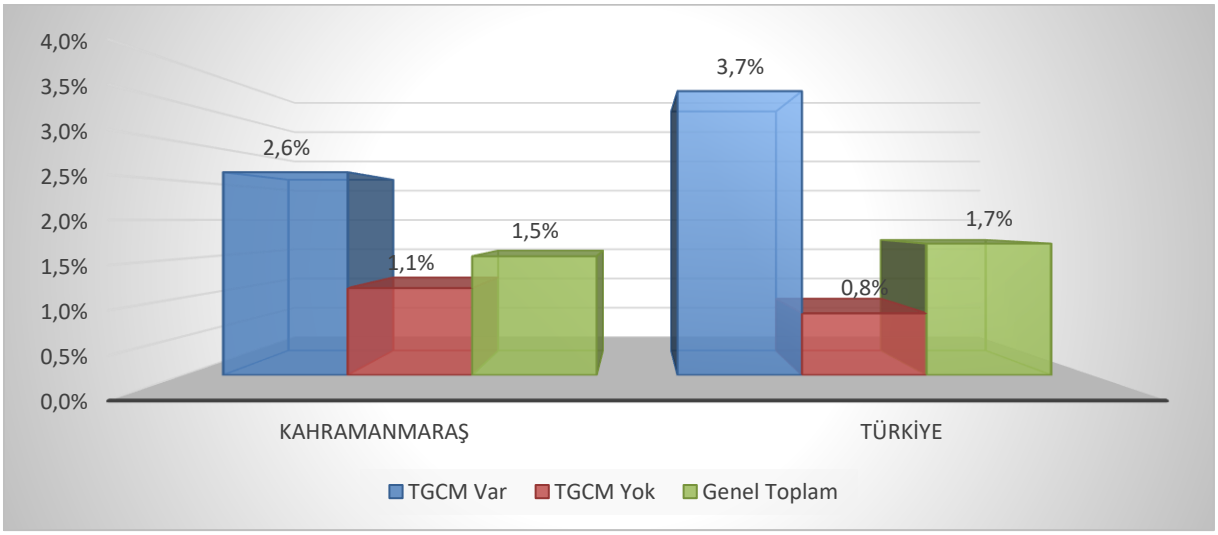

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,6; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 1,1 olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinin genel toplam oranı Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

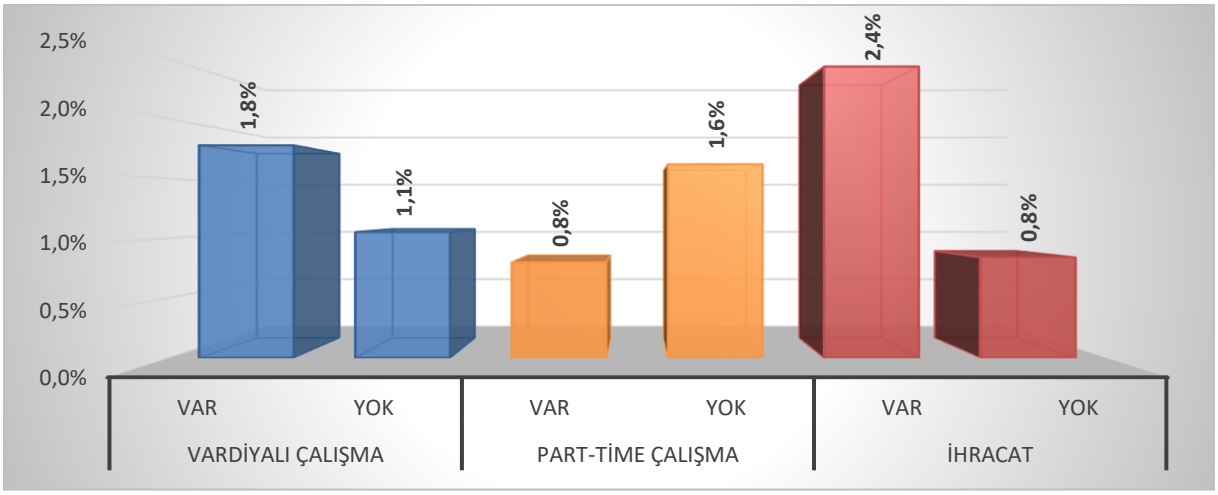

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,8, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,8, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,6'dır. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 2,4, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,8 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Her iki durumda da açık iş oranı Kahramanmaraş iline ait olan yüzde 1,5'lik açık iş oranından yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

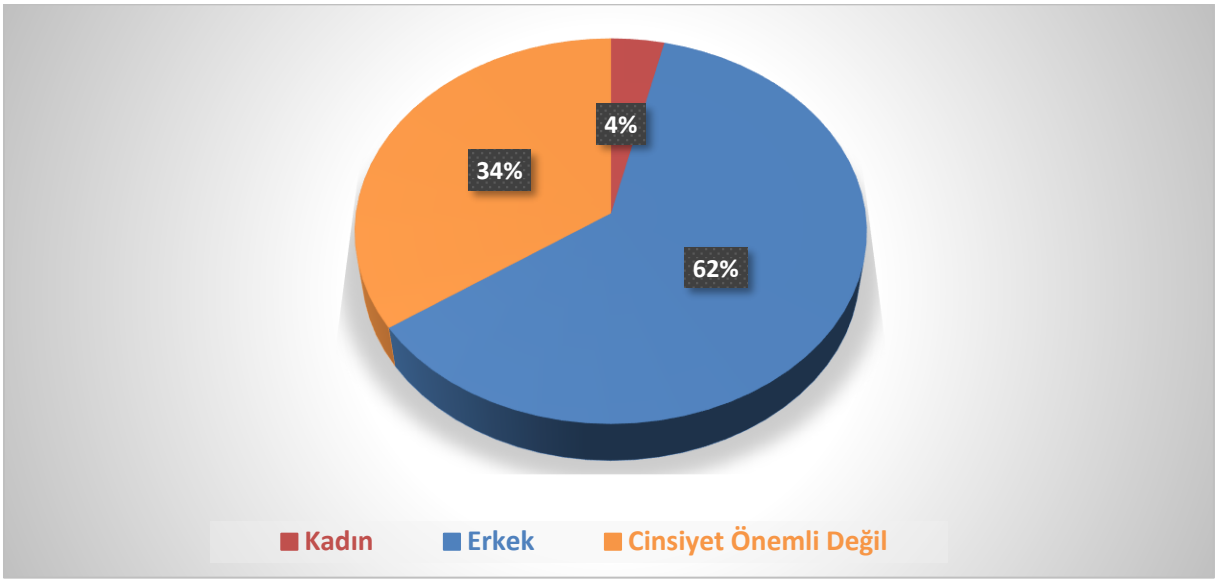

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Kahramanmaraş ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 62'sinde işverenlerin erkek işgücü

talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 34 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

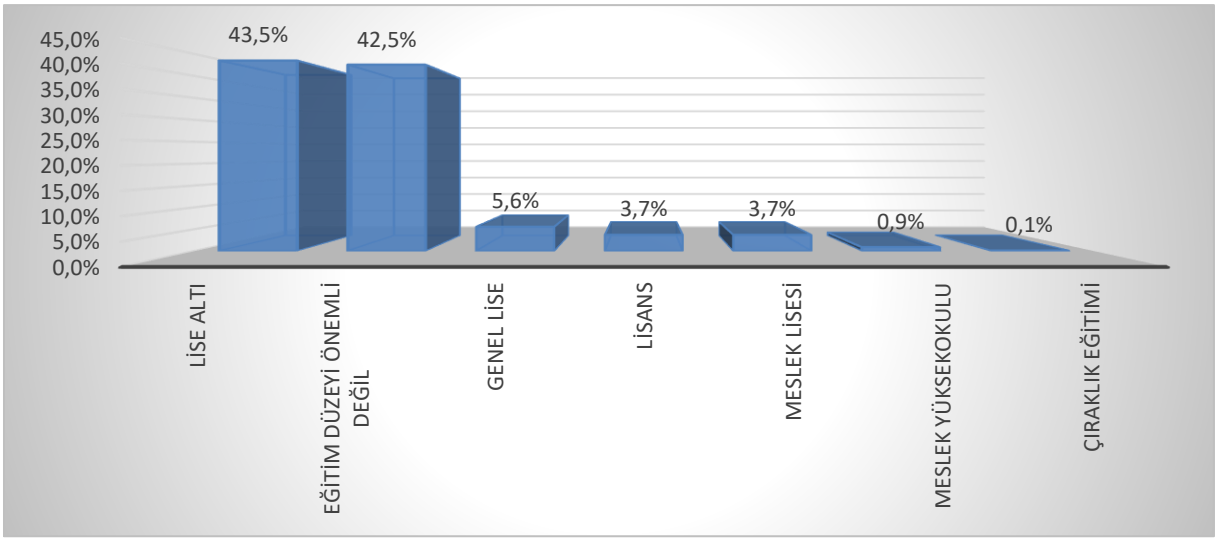

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Kahramanmaraş ilindeki açık işlerin yüzde 43,5'inde işverenler lise altı eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada eğitim düzeyi önemli değil seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,1 ile çıraklık eğitimdir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

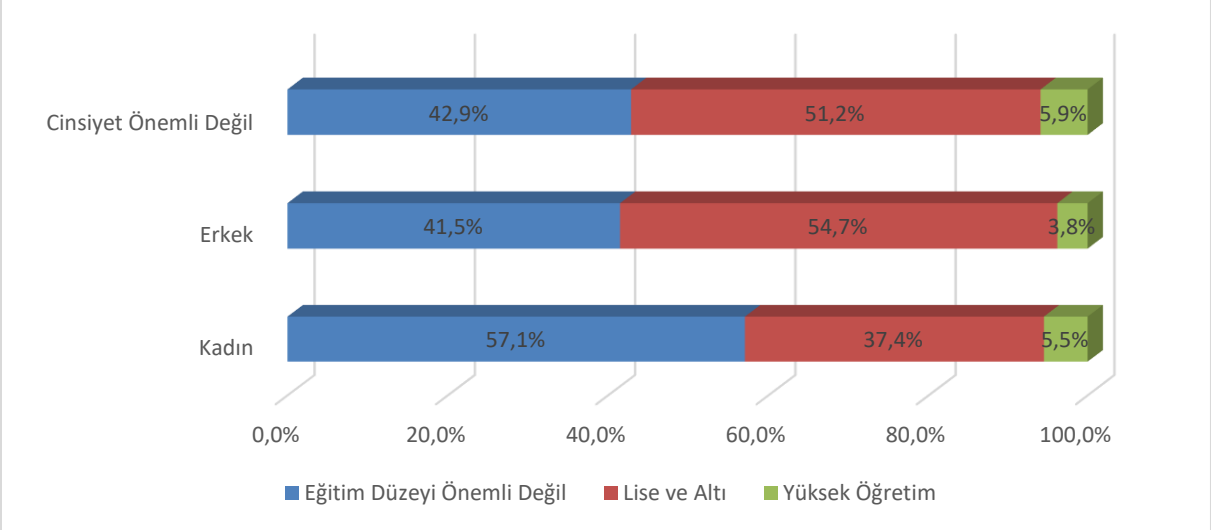

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda eğitim düzeyi önemli değil seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ancak erkeklerde talep edilen açık işlerde lise ve altı seviyesinin istenmesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	44,8%	52,4%	2,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	28,5%	49,1%	22,4%
İnşaat	34,0%	62,6%	3,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52,2%	47,8%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	92,3%	7,7%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
Ulaştırma ve depolama	60,0%	40,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	20,0%	40,0%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**42,5%**	**52,8%**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim ve İdari ve destek hizmet faaliyetleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Madencilik ve taş ocakçılığı ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleri olmuştur.

En çok açık işi olan İmalat sektöründe açık işlerin yüzde 52,4 gibi bir oranda lise ve altı seviyesi eğitim düzeyi talebinde bulunulmuştur. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen en yüksek sektör ise Ulaştırma ve Depolama sektörü olmuştur. Ulaştırma ve Depolama sektöründeki açık işlerin yüzde 60'ında işverenler "eğitim seviyesi önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 40'ında de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Madencilik ve taş ocakçılığı ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

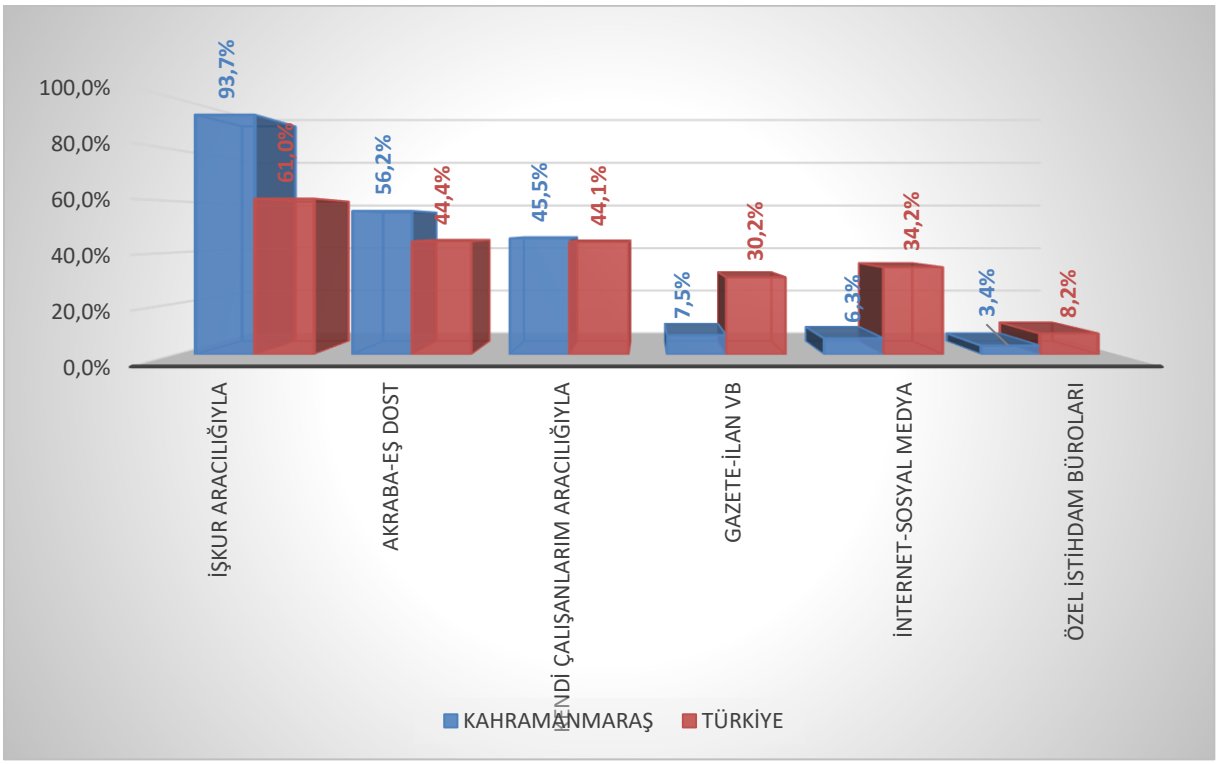

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kahramanmaraş ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 93,7 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,0 olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinde işverenler daha sonra Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 45,5'i Kendi Çalışanları aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Kahramanmaraş ilinde arama kanalı yüzde 3,4 oranında kullanılmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	93,7%	49,4%	44,6%	5,6%	8,2%	2,4%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	97,5%	69,3%	54,9%	5,5%	0,0%	4,6%
Genel lise	89,3%	31,7%	22,9%	7,2%	9,0%	1,8%
Meslek lisesi	97,3%	37,7%	2,7%	38,9%	14,7%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	44,8%	33,5%	11,3%	22,0%	0,0%
Lisans	50,4%	38,5%	23,5%	22,4%	41,5%	7,9%
Genel Toplam	**93,7%**	**56,2%**	**45,5%**	**7,5%**	**6,3%**	**3,4%**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 22 incelendiğinde Çıraklık Eğitimi ve Meslek yüksekokulu eğitim seviyesindeki açık işlerin tamamında İŞKUR arama kanalı tercih edilmiştir. Lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde İnternet-Sosyal Medya; Meslek Lisesi ve Meslek Yüksekokulu eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerde Özel İstihdam büroları arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 97,5'i İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Lisans talebinde yüzde 7,9; lise altı talebinde yüzde 4,6; Eğitim Düzeyi Önemli Değil talebinde ise yüzde 2,4 oranında özel istihdam büroları arama kanalı olarak kullanılmıştır. Meslek lisesi mezunu talep edilen açık işlerin yüzde 97,3'ü İŞKUR ile aranmaktadır. Diğer arama kanalları ise daha düşük oranda tercih edilmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR Aracılığıyla arama kanalını tercih ederken Özel İstihdam Büroları arama kanalı en az tercih edilmiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

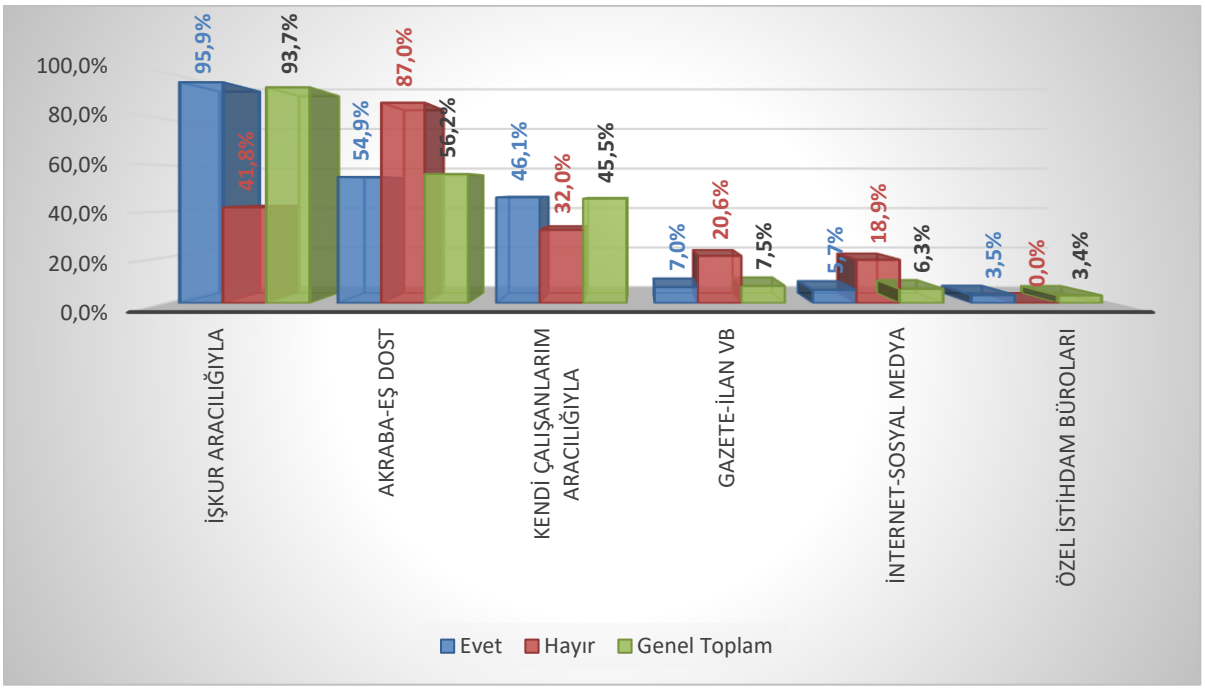

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 95,9 gibi önemli bir oranda İŞKUR, ikinci sırada yüzde 54,9 ile akraba-eş dost arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 87'si akraba-eş dost aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam büroları arama kanalını yüzde 3,5 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam büroları arama kanalını kullanmamıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	2	1	2	2
Takım Çalışması	3	3	5	3	2	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	5	3	4	3	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	4	4	5	-	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	8	6	6	4	7	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	9	7	7	-	6	7
Bilgisayar kullanımı	9	6	8	8	5	9	8
Proje Tabanlı Çalışma	8	7	9	9	-	8	9
Yabancı Dil	10	-	-	10	-	10	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Kahramanmaraş ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama Becerisi, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, en çok İŞKUR ve kendi çalışanlarım aracılığıyla istenmiştir. Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb, İnternet Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları arama kanalında en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenen açık işler talep edilmiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grupları	Açık İş Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	612
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	246
Profesyonel Meslek Mensupları	57
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	120
Hizmet ve Satış Elemanları	49
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	33
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	13
Yöneticiler	1
Genel Toplam	**1.130**

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 54,2'dir. İkinci sırada İse Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Kahramanmaraş ili için tespit edilen yüzde 1,5'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Profesyonel Meslek Mensupları gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,3%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,9%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,3%
Yöneticiler	0,1%
Genel Toplam	**1,5%**

Kaynak: İPA 2017

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek

Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Yöneticiler, Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yöneticiler	-	-	0,3%	0,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	10,8%	3,0%	6,0%	4,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	8,2%	11,7%	9,0%	10,6%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	38,1%	61,7%	42,3%	54,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	19,0%	15,7%	32,7%	21,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	5,5%	3,7%	7,4%	5,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	3,5%	2,1%	2,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	18,4%	0,6%	0,3%	1,2%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 38,1 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 19 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 18,4 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 3,5'i bu meslek grubunda verilmiştir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Daha sonra ise Satış ve Pazarlama Becerisi ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi ön plana çıkmıştır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik daha sonra Takım Çalışması ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir. Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İletişim ve İfade Yeteneği ve Takım Çalışması becerisi talep edilmektedir.

Hizmet ve Satış Elemanları Meslek Grubunda En Çok Talep Edilen Beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe Becerisi Olmuştur. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe talep edilmiştir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarında ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik istenmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	2	1	-	6	2	2	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	3	-	1	1	1	2	2	2
Takım Çalışması	4	4	2	-	3	6	5	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	6	4	-	2	7	6	4	-	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	5	5	-	5	3	4	5	-	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	3	-	-	8	8	3	-	-	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	-	7	6	-	7	4	9	-	-	7
Bilgisayar kullanımı	1	8	-	-	4	-	7	-	-	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	-	-	9	5	8	6	-	9
Yabancı Dil	-	-	-	-	-	-	6	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Yöneticiler	100,0%	-	-	100,0%	-	-
Hizmet ve Satış Elemanları	61,4%	6,8%	11,4%	72,7%	-	43,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	74,5%	30,2%	-	75,4%	9,4%	49,9%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	64,8%	3,6%	4,6%	99,3%	3,7%	53,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	31,3%	-	4,1%	100,0%	-	33,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	42,5%	20,7%	28,1%	63,9%	7,8%	23,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	34,2%	28,8%	26,7%	92,0%	-	17,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	48,8%	16,9%	17,0%	91,4%	-	40,4%
Genel Toplam	**56,2%**	**7,5%**	**6,3%**	**93,7%**	**3,4%**	**45,5%**

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde tüm meslek gruplarında İŞKUR arama kanalı yüksek oranda kullanılmıştır. Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Yöneticiler ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar en fazla İŞKUR, Akraba-Eş Dost ve Kendi Çalışanlarım Aracılığı arama kanalı ile aranmaktadır. Kahramanmaraş ilinde açık işlerde tüm meslek gruplarında en az tercih edilen arama kanalı Özel İstihdam Büroları olmuştur.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	3	-	4	-	-	1	2
Örgü Makinası Operatörü	1	-	2	-	5	4	3
Beden İşçisi (Genel)	1	-	5	-	4	2	3
Konfeksiyon İşçisi	1	3	7	4	5	6	2
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	2	-	-	-	4	3	1
Düz Dikiş Makineci	3	-	-	-	4	2	1
Paketleme İşçisi	1	-	4	-	-	3	2
Cer Makinesi Operatörü-Tekstil	2	-	-	-	-	3	1
Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil	2	-	-	-	-	3	1
Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisi	1	-	3	-	-	2	4

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Kahramanmaraş ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Takım Çalışması yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Örgü Makinası Operatörü mesleği için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi talep edilmiştir. Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleğinde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ikinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi daha sonra Takım Çalışması talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Örgü Makinası Operatörü
Beden İşçisi (Genel)	Paketleme İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Örgü Makinası Operatörü	Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Sekreter	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Konfeksiyon İşçisi	Kalite Kontrolcü	Cer Makinesi Operatörü-Tekstil
Paketleme İşçisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil
Düz Dikiş Makineci	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisi
Cer Makinesi Operatörü-Tekstil	Büro Memuru (Genel)	Sıvacı
Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Metal Levha İşçisi
Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisi	Servis Rehberi (Okul)	Open End Makinesi Operatörü

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde en fazla açık iş olan meslekler; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi, Örgü Makinası Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Konfeksiyon İşçisi, Paketleme İşçisi, Düz Dikiş Makineci, Cer Makinesi Operatörü-Tekstil, Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil, Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise genel ile benzerlik göstererek İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Paketleme İşçisi meslekleri olsa da hem genelden hem de erkeklerden farklılık gösterip sıralama; Makineci (Dikiş),

Sekreter, Kalite Kontrolcü, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Büro Memuru (Genel), Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim ve Servis Rehberi (Okul)'dur.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Örgü Makinası Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Cer Makinesi Operatörü-Tekstil, Tarak Makinesi Operatörü-Tekstil, Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisi, Sıvacı, Metal Levha İşçisi, Open End Makinesi Operatörüdür.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	3	2
Takım Çalışması	5	3	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	6	7	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)		8	6	7
Bilgisayar kullanımı	4	7	9	8
Proje Tabanlı Çalışma	6	9	8	9
Yabancı Dil		10		10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sıra değişmemektedir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci öncelik de Takım Çalışması olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise sadece erkek tercihi ifade edilmiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kahramanmaraş ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

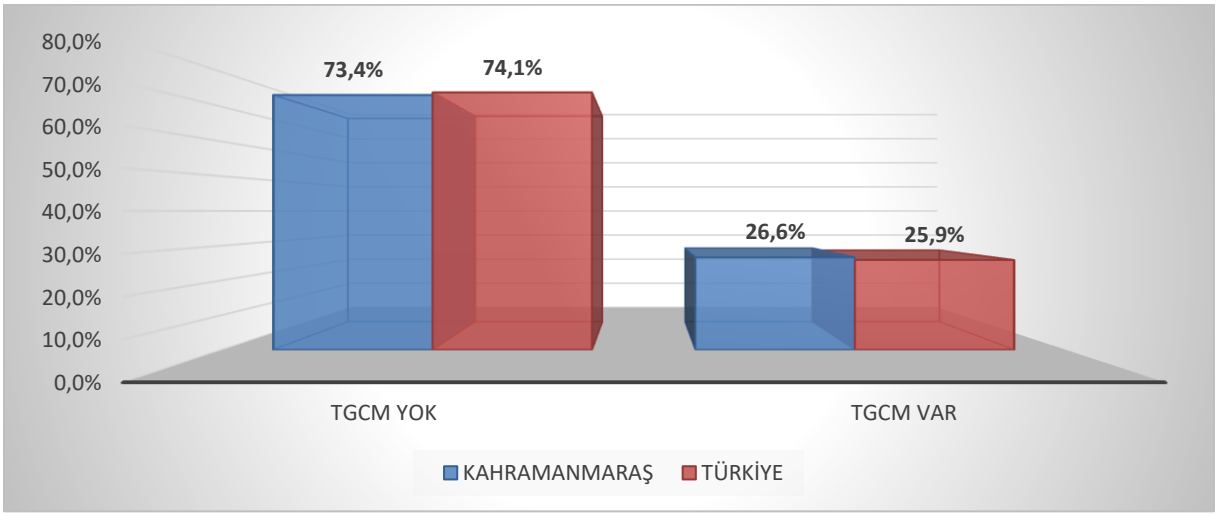

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825'inde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde ise 20+ istihdamlı 860 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 229'u temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 26,6 ile Kahramanmaraş ilinin eleman temininde ülke geneline yakın bir oran eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

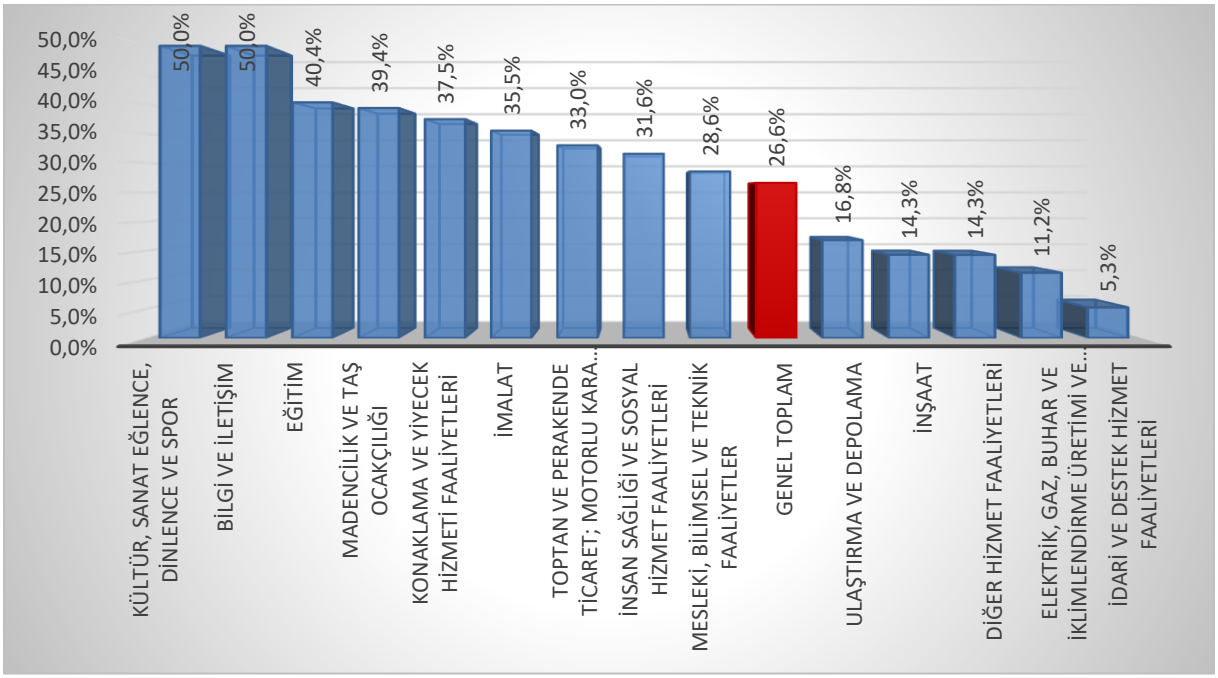

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde çok fazla güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Bilgi ve iletişim sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Kahramanmaraş ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının ortalamanın altında yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	552
İnşaat	307
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	143
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50
Diğer hizmet faaliyetleri	37
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	29
Ulaştırma ve depolama	27
Eğitim	23
Madencilik ve taş ocakçılığı	13
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3
Bilgi ve iletişim	2
Genel Toplam	**1.233**

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde bin 233 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Kahramanmaraş ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 81,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da

fazladır. Öyle ki Kahramanmaraş ilinde toplam çalışanların yüzde 77,7'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

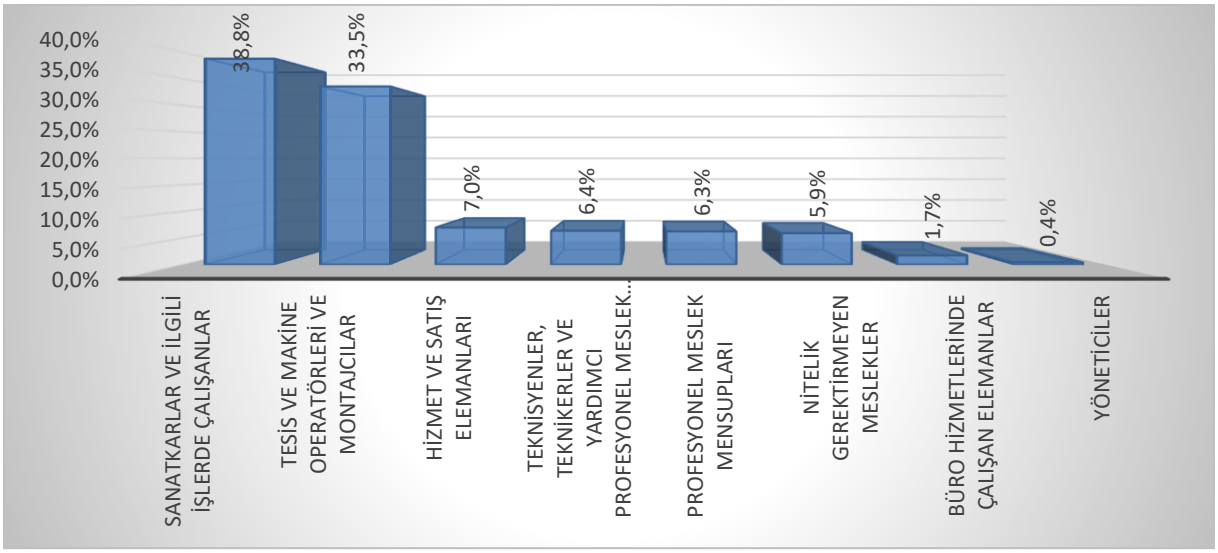

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 478 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 38,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Kahramanmaraş ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Kahramanmaraş ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Örgü Makinası Operatörü	72	5,9%
Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç)	57	4,6%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	57	4,6%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	49	4,0%
Sıvacı	35	2,9%
Makineci (Dikiş)	35	2,8%
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	34	2,8%
Vater Makinası Operatörü	34	2,8%
Tır-Çekici Şoförü	33	2,7%
Taş Duvarcı-İnşaat)	23	1,8%

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 72 kişi ile Örgü Makinası Operatörü mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 57 şer kişi ile Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç) ve İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Sıvacı, Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer), Taş Duvarcı-İnşaat) ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Kahramanmaraş ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen mesleklerin farklılık gösterdiğini belirtmektedir.

Örgü Makinası Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

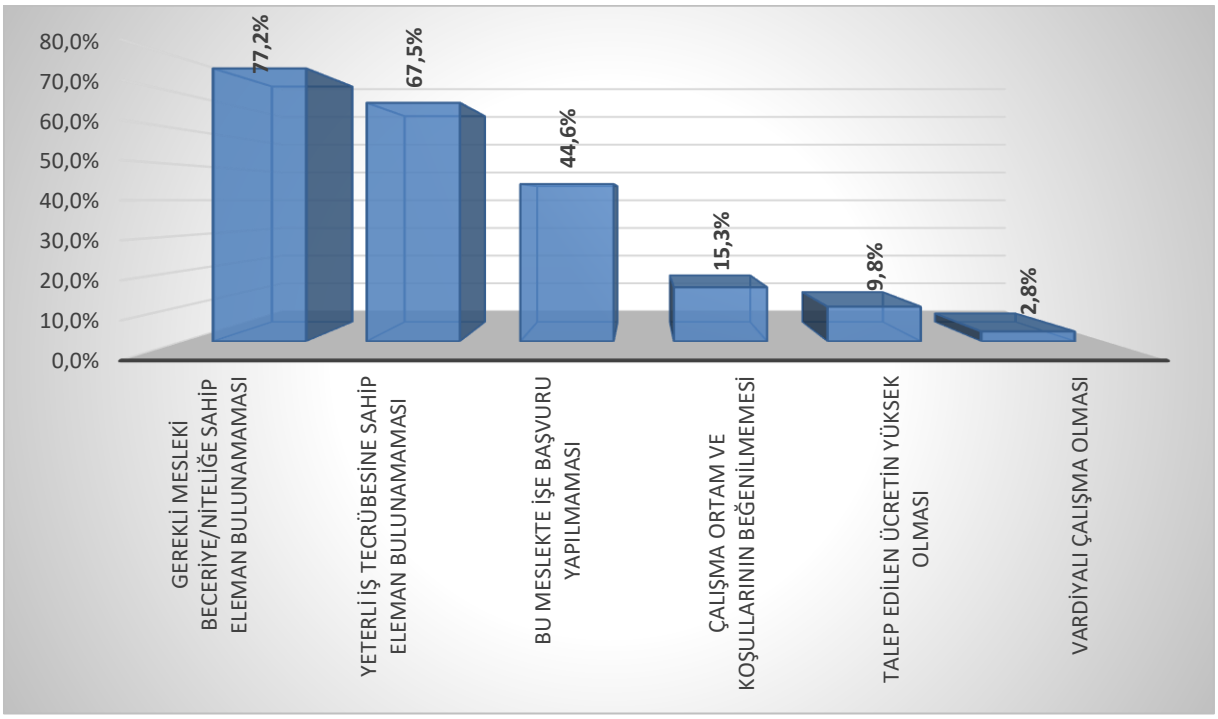

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

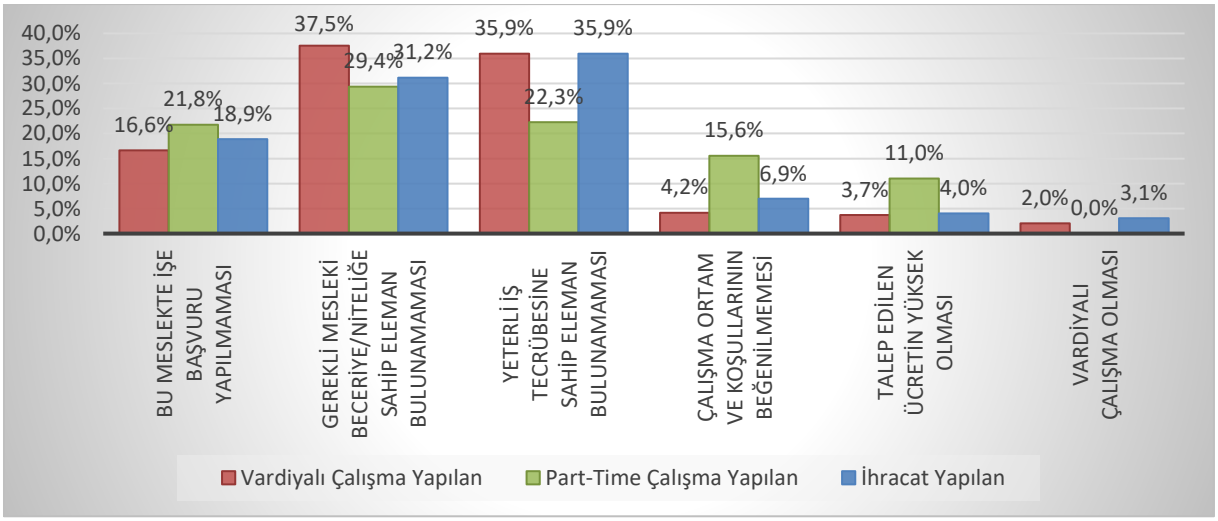

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı ve vardiyalı çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, ihracat yapan firmalar en çok Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmemektedir. Ayrıca Kahramanmaraş ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Talep edilen ücretin yüksek olması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Vardiyalı çalışma olması
Örgü Makinası Operatörü	84,3%	87,4%	54,4%	0,0%	0,0%	7,9%
Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç)	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	100,0%	80,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	100,0%	30,2%	23,3%	11,6%	7,0%	0,0%
Sıvacı	100,0%	32,3%	96,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	77,3%	93,5%	22,7%	16,2%	16,2%	0,0%
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vater Makinası Operatörü	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Tır-Çekici Şoförü	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Taş Duvarcı-İnşaat)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Örgü Makinası Operatörü, Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç), İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Sıvacı, Makineci (Dikiş), Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer), Vater Makinası Operatörü ve Taş Duvarcı-İnşaat) olmak üzere toplam on meslekten dokuzunun temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Tır-Çekici Şoförü mesleğinde Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca işverenler tarafından talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan iki meslek Makineci (Dikiş) ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı biri şeklinde belirtilmiştir. Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen tek meslek Örgü Makinası Operatörüdür.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kahramanmaraş ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işverenlerin yüzde 24,9‘u istihdamın artacağını öngörmüştür. Bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde çıkmıştır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,6 olarak öngörürken Kahramanmaraş ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	31,3%	2,6%	36,5%	29,5%
İnşaat	19,4%	2,0%	53,0%	25,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	27,3%	4,1%	38,8%	29,9%
Ulaştırma ve depolama	19,6%		46,8%	33,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	31,3%		34,4%	34,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25,0%	7,1%	21,4%	46,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	21,4%		57,1%	21,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21,1%		42,1%	36,8%
Eğitim	24,3%		40,4%	35,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	21,1%		42,1%	36,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,2%		40,4%	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı			19,7%	80,3%
Gayrimenkul faaliyetleri			75,0%	25,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%
Bilgi ve iletişim			50,0%	50,0%
Genel Toplam	**24,9%**	**2,3%**	**42,2%**	**30,5%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir. Ancak bu sektörlerde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Bilgi ve iletişim sektöründe yer alan işyerlerinin gelecek dönemde yüksek oranda istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Gayrimenkul faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri ve İnşaat sektöründe bulunan işyerleri yüksek oranda gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	61	12,5%
Ulaştırma ve depolama	132	9,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	119	7,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	23	7,4%
İnşaat	680	6,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	293	4,8%
İmalat	1.920	4,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	67	3,2%
Eğitim	25	3,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	149	2,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	79	2,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-18	-10,1%
Genel Toplam	**3.531**	**4,9%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Kahramanmaraş'ta ise bu oran, yüzde 4,9 olup ülke genelinin üzerinde çıkmıştır.

En fazla istihdam artış oranı yüzde 12,5 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olmasına rağmen çalışan sayısına bakıldığında İmalat sektöründe daha çok istihdam artışı beklenmektedir. Aynı durum İnşaat sektöründe de mevcuttur.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Çalışan ve işyeri sayılarının az olmasından dolayı düşük sayılardaki değişim oran olarak yüksek çıkmaktadır.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Hizmet ve Satış Elemanları	430	7,4%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	883	6,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.596	6,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	476	3,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	7	2,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	91	2,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	31	0,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	17	0,4%
Yöneticiler	0	0,0%
Genel Toplam	**3.531**	**4,9%**

Kaynak: İPA 2017

Yöneticiler meslek grubu hariç diğer tüm gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu yüzde 7,4 ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. Kişi sayısına bakıldığında en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise bin 596 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu ise yüzde 0,4 oranı ile en az artış beklenen meslek grubu olması beklenmektedir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Düz Dikiş Makineci
Beden İşçisi (İnşaat)	Futbolcu
Örgü Makinası Operatörü	İnşaat Kalfası (Genel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Asansör Bakım ve Onarım İşçisi
Boyahane Tesis Takip İşçisi	Pişirici (Ekmek)
Beden İşçisi (Genel)	Ambar/Depo Görevlisi
Konfeksiyon İşçisi	Mensucat Çektirici
Sıvacı	Kesme Makinesi İşçisi (Kağıt Hamuru)
Güvenlik Görevlisi	Satış Yönetimi / Perakende Satış ve Mağaza Yönetimi Meslek Elemanı
Metal Levha İşçisi	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (İnşaat), Örgü Makinası Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Boyahane Tesis Takip İşçisi meslekleri olup, Düz Dikiş Makineci, Futbolcu, İnşaat Kalfası (Genel) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Kahramanmaraş ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl en fazla istihdam azalışı beklenen Beden İşçisi (İnşaat) mesleği bu yıl artış beklenen meslekler arasında yer almaktadır. Geçen yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerin çoğunluğunu İnşaat sektörüne ait meslekler oluştururken bu yıl artış beklenen ilk on meslekler arasına girdiği görülmektedir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

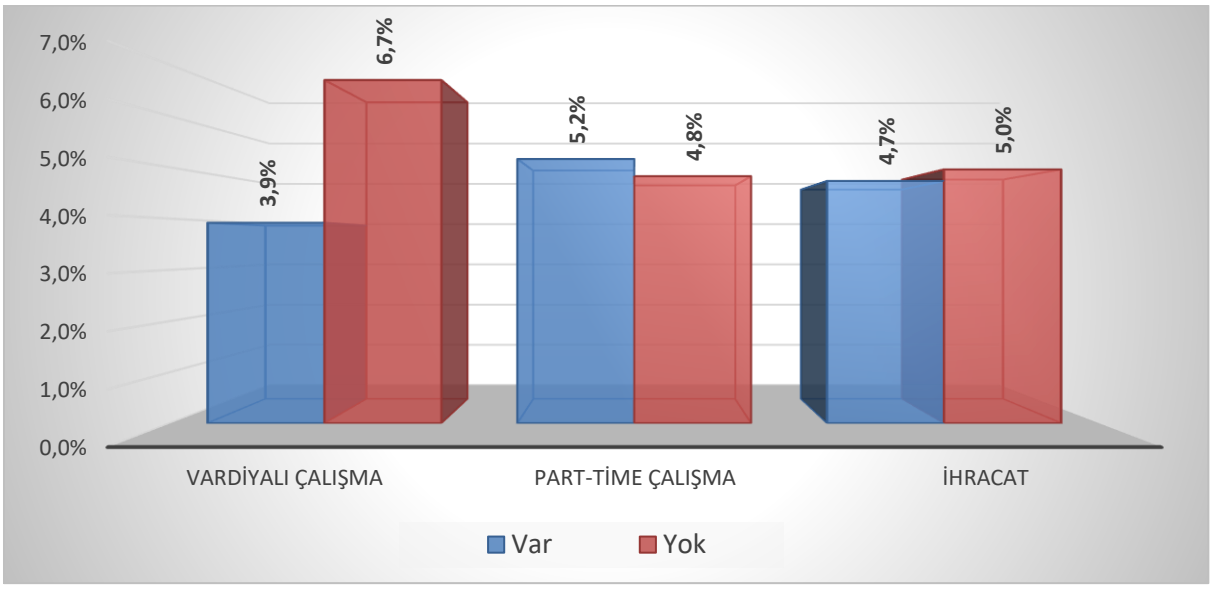

Kaynak: İPA 2017

Kahramanmaraş iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 4,9 iken vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 6,7'lik oran dikkat çekmektedir. Vardiyalı çalışma yapan işyerinin istihdam artışı yüzde 3,9'luk oranla ortalamanın altında kalmıştır. Part-Time çalışını olan ve İhracat yapmayan işyerlerinde değişim oranı ortalamanın üzerinde beklenmektedir.

SONUÇ

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Kahramanmaraş ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir.

3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş, araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucu iki ana başlık altında toplanmıştır. Birincisi işgücü piyasasının genel görünümü ikincisi ise işgücü piyasası talep araştırma sonuçları. Özellikle işgücü piyasası talep araştırması neticesinde ilimizin işgücü durumuyla ilgili önemli verilere ulaşılmıştır.

2017 yılı Nisan-Mayıs aylarında yapılan araştırma neticesinde toplamda bin 130 adet açık iş tespit edilmiştir. Tespit edilen açık işlerin sektörel dağılımlarına bakıldığında 973 açık işle imalat sektörünün ilk sırada yer aldığı görülmektedir. İmalat sektörünü ikinci sırada 54 açık işle Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı izlerken üçüncü sırada ise 33 adet açık işle inşaat sektörü yer almaktadır. Ayrıca tespit edilen açık işlere yüzde 3,7 kadın, yüzde 61,7 oranında erkek çalışan ihtiyacı söz konusuyken yüzde 34,6 oranında da cinsiyet koşulu olmayan açık iş bulunmaktadır. Hem kadın hem erkek iş gücü talebinde en Yüksek İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinde karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmada 17 sektörün sekizinde açık iş bulunmamakla birlikte on bir sektörde boş pozisyon tespit edilmiştir. Yapılan araştırmada 860 işyeriyle birebir görüşülmüş olup bu görüşme neticesinde 124 işyerinde açık iş olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya konu olan işyerlerinin yüzde 14,5'inde açık iş bulunduğu belirlenmiştir. Bin 130 kişilik açık işin yüzde

86,1'ine tekabül eden 973 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Bu rakamları diğer sektörlerle karşılaştırdığımızda sayısal olarak en yüksek açık işin imalat sektöründe olduğu tespit edilmiştir.

Sayısal olarak en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu 612 kişilik açık işle Tesis Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu 246 açık iş talebiyle ilimiz iş gücü talebinde ikinci sırada yer almaktadır. İlimizde tekstile bağlı açık işlerin oldukça fazla olduğu görülmektedir. Açık iş sayılarında mesleğe göre dağılımın ilk beş sırasında İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel), Örgü Makinası Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri yer almaktadır.

İlimizde özel sektör işyerlerinin işgücü ihtiyacında öncelikli beceri olarak Fiziki ve Bedensel Yeterlilik belirtilmiştir. İkinci sırayı Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi almıştır.

İlimizde temininde güçlük çekilen meslek bildiren 229 işyeri araştırma kapsamında tespit edilmiştir. Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında temin güçlüğü çekilen eleman sayısı 478'dir. Aynı meslek grubunda açık iş eleman sayısı 120 olarak tespit edilmiştir. İkinci ve üçüncü sırayı Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları gruplarının takip ettikleri tespit edilmiştir.

Meslek grupları itibarıyla net istihdam pozitif yönlü değişim oranları incelendiğinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu bin 596 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar iken bunu 883 ile Sanatkârlar ve İlgili işlerde Çalışanlar meslek grubu takip etmektedir. Üçüncü sırada 476 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almaktadır. İlimiz genelinde net istihdam değişimi 3 bin 531 olarak tespit edilmiştir. Bu verilerden hareketle ilimizde istihdam artışı öngörüldüğünü, özellikle Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ilerlemenin daha fazla olacağını söylemek mümkündür.

Net istihdam artışı öngörülen meslekler; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (İnşaat), Örgü Makinası Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Boyahane Tesis Takip İşçisi ilk beş sırada yer almaktadır. İstihdam artışı öngörülen İplik Eğirme Operatörü, Örgü Makinası Operatörü ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri tekstil alanında çalışma imkânı bulduğundan, tekstilin ilimizde büyüme evresini sürdürdüğünü söylemek mümkündür.

Araştırma neticesinde ortaya çıkan önemli bulgular yukarıda özetlenmiştir. İlimiz işgücü piyasasının sayısal verilerle desteklenmiş bu genel durumundan hareketle Kahramanmaraş'ta istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

*TR63 bölgesinde tarım ve tekstil sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.

*İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.

*Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.

*Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.

*Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.

*Özellikle imalat, inşaat ve diğer sektörlerde beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

EK

EK: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: